

**TISZATENYŐ KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ**

MUNKAKÖZI DOKUMENTÁCIÓ

Karcag, 2019. december hó

TISZATENYŐ KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

ALÁÍRÓLAP

Tervezők:

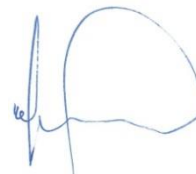
Településrendezés, vezető
településrendező tervező

Szikra Zoltán
TT 16-0030
E/1 16-0030
Babilon Istar Építész Iroda Kft.

Települési közlekedés tervező:

Nagy József
K1d-1 (Tkö)
Mezőberény, Nagy és Társai Bt

Zöldterületek, táj- és természet-
védelem :

Tóthné Pocsok Katalin
okl. kertészmérnök (táj- és
kertépítész)
TK 01-5086

- Környezetalakítás:

Juhász Attila
MK-16-0462
Öko-Natura Mérnöki Iroda Kft.

- Vízellátás, csapadékvíz-és
szennyvízhálózat, belvíz:

Erdeiné Csontos Margit
TV-T 16-0053.
M: 70-550-4464
Lépték 99 Mérnöki Iroda Kft.

Hírközlés:

Puskás Béla
MK-16/297 HI, T, TH
Teleoptika Távközlési
Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

Elektromos energia:

Egervári László
TE-16-0222
Egervári és Tsa. Bt.

Gázellátás:

Horváth Lajos
TE-16-0176
Horváth és Tsa. Mérnöki Iroda
Kft.

TISZATENYŐ KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldalszám
Külzetlap	
Aláírólap	2
Tartalomjegyzék	4
1. JÖVŐKÉP	5
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	
1.2. Város esetében a város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan	
1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése	
2. CÉLOK	7
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	13
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra	
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	
4. A MEGVALÓSULÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE	14
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	

Tervlapok:

TM-1 Megváltozott besorolású területek

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

A jövőkép Tiszatenyő Község hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet község 2030-ra szeretne elérni. Tiszatenyő Község gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntartható és a mindenkori támogatási, pályázati feltételek kihasználásával fejlődik.

A Megalapozó Vizsgálat 3. Helyzetelemző Munkarész 3.1.2. pontban szereplő SWOT analízis alapján a község jövőképe:

- a társadalmi környezet vonatkozásában:

A településen nyitott és szociális helyi közösség él, számos civil szervezet működik. A Tiszatenyő, Kuncsorba, Örményes községek Közös Önkormányzati Hivatalának központi települése, így munkahelyeket mentett meg a településen, és a lehetőségekhez mérten nyújt közszolgáltatásokat a településen élőknek. A szolgáltatási hálózat fejlesztése, illetve bővítése az integráló, gondoskodó és befogadó társadalom megteremtése érdekében a társadalmi szolgáltatásokat nyújtó, - különös tekintettel a rászorulóknak, hátrányt szenvedők különböző problémáit kezelő -, civil szerveződések és vállalkozások, valamint azok együttműködésében valósul meg. Egyre több a hivatalosan is bejelentett civil szervezet, amelyek magas szintű munkásságot fejtenek ki a település társadalmának erősítése érdekében.

Az utóbbi 10 évben számos új lakóház épült, a betelepülés ellensúlyozza a lakossági korfa öregedéséből adódó halálozási veszteséget. Cél a lakosságszám növelése. A népességmegtartás fontos elemei a helyi óvodai ellátás és a működő általános iskola, valamint az egészségügyi ellátás minél magasabb szintű biztosítása. A helyben élők képzettségének növelése szintén prioritás.

- a gazdasági környezetre vonatkozóan:

Az első számú gazdasági cél – és célállapot – a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság elérése. Tiszatenyő Községben nincs jelentős munkaerőt foglalkoztató üzem. A helyi gazdasági egységek jellemzően 1-9 alkalmazottal működnek. Az önkormányzat területeket kíván biztosítani újabb betelepülő vállalkozásoknak. Egyben biztosított az ingázó lakosság eljutása a környező városokban lévő munkahelyekre. (vasút, közút, rendszeres buszjáratok, kerékpárút) Turisztikai látványosságok hiányában a turizmus fejlesztése egyenlőre nem realitás.

- a táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan:

Tiszatenyő Község élhető település. Belterületén a zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőképek fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A vonzó környezet, s benne a településhez kötődő, aktív közösségi életet élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé teszi a várost. A külterületi részekben mezőgazdasági művelés folyik, az erdőszűcség alacsony.

A helyi lakosság energiafelhasználási szokásai sokat változtak, egyre többen részesítik előnyben az építkezéseknél a megújuló energiafelhasználást. Az Önkormányzat szintén tervezi intézményeinek megújuló energia termelésének kiépítését.

1.2. Város esetében a város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Tiszatenyő község, így térségi szerepe csekély, csupán a három település ügyeit intéző Közös Önkormányzati Hivatal működtetésére korlátozódik.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak egy település fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Tiszatenyő Község horizontális településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható növekedés: Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát községfejlesztést segíti:

- A község fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés, a fenntartható építés-technológia alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.

A fenntartható társadalom és gazdaság elveit saját környezetükben, a realitások talaján kis lépésenként az egyes fejlesztési projektekből lehet valósággá tenni.

Harmonikus növekedés: Tiszatenyő Község fejlesztése során kiemelt szempont a harmonikus társadalmi, gazdasági és területi fejlődés elve (közösségi szemlélet és szolidaritás). A községi fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű településrészek eltérő életminőségű társadalmát. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése, a szolidaritás mind olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszi, hogy Tiszatenyő Község elkülönülő településrészei ne ellentmondásosan fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés: A község fejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre fókuszálni, ahol Tiszatenyő Község komparatív előnyei, vagyis egyedi adottságain alapuló versenyelőnyei vannak. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a község tartós versenyelőnyei. Tiszatenyő Község esetében komparatív előnyként a mezőgazdaságban rejlő potenciál azonosítható be.

Integrált fejlődés: Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet legfőbb alapelemei a következők:

- Olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a község fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez.
- Az infrastruktúrák kizárólagos fejlesztése helyett, olyan községi fejlesztéspolitika bontakozzon ki, amely a „soft” beavatkozási típusokat is kiemelten kezeli.
- A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.
- Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a település fejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magán-erő, magántőke mobilizálását.

2.CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Tiszatenyő Község településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoz meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. Ezen célok kijelölik a község legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Tiszatenyő Községet és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A település jövőképeinek legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok, melyekből jelen koncepcióban négy átfogó cél került meghatározásra. Ezek:

- Gazdagodó település
- Működő település
- Lakható település
- Gondoskodó település

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Tiszatenyő Község tervezett jövőképeinek elérése érdekében az átfogó célokhoz részcélok kerültek kijelölésre, a részcélok az átfogó célok elérését segítő stratégiai területek.

Gazdagodó település:

Korszerű, hatékony ipar, jellemzően a mezőgazdaság terén mezőgazdasági feldolgozó ipar, valamint kisebb ipari kereskedelmi vállalkozások betelepítése a község területére.

A gazdaságfejlesztés célja a stabil, erős helyi gazdaság megalapozása, amely a meglévő munkahelyeket képes megtartani és új munkahelyeket létrehozni. Olyan munkahelyeket, amelyek a település lakói számára képzettségüknek és készségeiknek megfelelő, vonzó lehetőséget kínálnak, és olyan jövedelmet biztosítanak, amely megalapozza a jólétüket.

Az alapanyag termelés és élelmiszer-feldolgozás terén kitörési pontot a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítására jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Az agrártermékek versenyképességének és piaci stabilitásának kiemelkedő tényezője a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság. A mikro-és kisméretű élelmiszer feldolgozóknak jelentős szerepük van a helyi, járási ellátásban, és a foglalkoztatásban, azonban kiemelkedően fontos, hogy a szoros együttműködés (például szövetkezeti forma, integrátori szerepkör) jellemezze a termelés és értékesítés folyamatát. Az adott iparág munkaerő keresleti igénye az alacsony képzettségű, betanított munkaerő, ezért képes lenne a magas számú képzetlen munkaerő foglalkoztatására.

Felismerve a helyi foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepüket, meg kell teremteni a fejlődésre képes mikro- és kisvállalkozások piaci versenyképességének stabilizálásához szükséges feltételeket. A helyi erőforrásokból előállított helyi termékek kiemelkedő gazdasági potenciállal bírnak ezért a fejlesztési stratégia fontos elemét képezhetik. A helyi gazdaságok elérhetik azt az áttörést, hogy a helyben, magas színvonalon előállított és feldolgozott termékeknek jelentős szerepük legyen a piacon. A megerősödéshez a megfelelő marketingtevékenység elengedhetetlen.

Az átfogó cél elérése kiszámítható, munkalapú, értéket és hasznot eredményező, valamint takarékos, hatékony és adottságokhoz illeszkedő erőforrás-felhasználásra épülő gazdasági növekedést, fejlődést és jövedelemtermelés biztosítást, leszakadás meggátolását és a helyi foglalkoztatás bővítését eredményezi. A cél eléréséhez a község eszköze a vállalkozásfejlesztést segítő körülmények megteremtése, ezzel a kis- és középvállalkozások megerősítésének segítése.

A cél eléréséhez a finanszírozási hátteret jellemzően az Európai Unió fejlesztési források jelenthetik. A hosszú távú gazdasági sikerek érdekében javítani szükséges a helyi vállalkozások forrás abszorpciós képességét, melyhez elengedhetetlen a vállalkozói réteg és a helyi döntéshozók között már meglévő együttműködési formák továbbépítése, tartalmi fejlesztése.

A gazdaság fejlesztéséhez gyakran nem csak a költséges beruházások, hanem az emberi erőforrások fejlesztését célzó, ún. „soft” programok is nagymértékben hozzájárulhatnak. A gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal teremthető meg a több lábon álló (diverzifikált) gazdaság lehetősége.

Az önkormányzat továbbra inkubációs folyamatokkal kell, hogy segítse a település meglévő és létrejövő mikro- és kisvállalkozásait; a fizikai inkubáció (gazdasági övezet bővítése, minőségi fejlesztése, telephely-szolgáltatás) mellett mentorálási, tanácsadás jellegű inkubációs tevékenységet is továbbra is végeznie kell.

Az önkormányzat saját hatáskörében lévő adó – és egyéb közterhek tekintetében kedvezményekkel kell, hogy segítse a helyi vállalkozásokat, valamint vonzhat jelentősebb befektetőket Tiszatenyőre.

A helyi gazdasági szereplők együttműködésének, hálózatosodásának támogatása, segítése elengedhetetlen (klaszteresedés elősegítése).

Jelen Konceptióban rögzített főbb terület-felhasználási változások, fejlesztések közül dominánsan megjelennek a gazdaságélénkítés célúak az alábbiak szerint:

A Megalapozó Vizsgálat 3. Helyzetelemző Munkarész 3.1.3. pontban felsorolt „Tervezett területi átsorolások a jelenlegi belterületen” közül a

- a hrsz: 426, 436, 434/1, 434/4 és 435 telke **Lf** falusias lakó építési övezetből **Gip** ipari gazdasági építési övezetbe kerülnek átsorolásra
A korábbi (jelenleg hatályos) tervben lakóterület fejlesztésre túlzottan nagy területek történtek kijelölésre, ugyanakkor gazdasági ipari területre beruházói igény mutatkozik.

míg a „Tervezett területi átsorolások a külterületen” mindkét eleme

- a hrsz: 02/1 és 02/2 telkek belterületbe vonásra kerülnek, egyúttal **Má** általános mezőgazdasági területből átsorolásra kerülnek **Gip** ipari gazdasági építési övezetbe
Cél vállalkozások számára ipari terület biztosítása.
- a Köztársaság utca mellett meglévő **Gksz** terület bővítéseként belterületbe vonásra és területi átsorolásra kerül a hrsz: 063/35 telek és a 063/34, 063/36 és 063/58 telkeknek a TM-1 rajzon jelölt részei **Má** általános mezőgazdasági övezetből **Gksz** gazdasági kereskedelmi-szolgáltató építési övezetbe
Cél a meglévő gazdasági kereskedelmi-szolgáltató terület bővítése.

A tervezett fejlesztési területek térképi ábrázolása a „**TM-1 Megváltozott besorolású területek**” tervlapon megtörtént.

Működő település:

Tiszatenyő Község önkormányzati szférának célkitűzéseit az „*Működő település*” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

Demokratikus helyi kormányzás:

A demokratikus helyi kormányzás a jó kormányzást (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) és a közönség fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét jelenti.

Cél a közszolgáltató rendszereknek minőségi fejlesztése, ügyfélbaráttá tétele.

Erre alapozva egy szolgáltató és gondoskodó község víziója fogalmazódik a következő fejlesztési periódusban, ahol a települési közszolgáltatások ügyfélbarátok és szolidárisak.

A civil szféra szereplőivel szükséges az intenzívebb kapcsolattartás, érintettség estén adott beavatkozás tervezési folyamatainak bevonásával, a megvalósítás során aktív részvevőként való pozicionálással erősödik az önkormányzati vezetés és a lakosság kapcsolatának minősége. A demokratikus helyi kormányzás feltételezi, hogy az önkormányzat lehetőségeihez képest járuljon hozzá a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához és az egyházak működési feltételeinek biztosításához.

Az önkormányzati rendszer rentabilitásának és hatékonyságának növelése cél. A hatékonyság növelésének két célja van, egyrészt a költségvetés működési kiadások oldalának csökkentése, azaz a fejlesztésre fordítható pénzeszközök növelése, másrészt a lakosság terheinek csökkentése. Ennek eszköze lehet az intézmények energiaracionalizálása, de a térségi hatókörű intézmények kihasználtságának növelése is.

Köz-és közösségi szolgáltatások minőségének emelése:

A közszolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrafejlesztés azon szolgáltatások rendszerének minőségi javítását célozza, amelyek meghatározzák az életminőség és a lakossági komfortérzet feltételrendszerét, de jelentős hatással bír a mikro-térségi szerepkör erősítésére és a vonzáskörzet szolgáltatásellátottságára. A lakossági ellátás szempontjából a legfontosabb terület és az önkormányzat ezen a területen rendelkezik a legnagyobb döntési súllyal és direkt beavatkozásokkal.

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson arra, hogy ellátandó közszolgáltatásra irányuló feladatait magas színvonalon, a város lakosságának megelégedésére hajtsa végre.

A foglalkoztatottság növelése:

A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist a községben. A közfoglalkoztatásnak köszönhetően már a település egyik legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat lett. A közfoglalkoztatás mára egy olyan potenciállá változott, amelynek gazdasági erőt is képvisel. A közfoglalkoztatásnak azonban fokozatosan el kell mozdulnia a szociális gazdaság irányába, hogy fenntartható váljon. A szociális gazdaságfejlesztés során egyszerre kell fókuszálni a kínálatfejlesztésre és a keresletélénkítésére.

Az Önkormányzatnak szükséges mélyítenie az együttműködését azon települési szereplőkkel, amelyek a társadalmi reintegrációt segítő tevékenységeket folytatnak.

A gazdaságfejlesztés, az ipartelepítés érdekében kiemelt feladat a befektetés-ösztönzés feltételeinek megteremtése, amely kapcsolódik az országosan és regionálisan működő információs hálózatokhoz. Tiszatenyő rendelkezik az ipartelepítéshez szükséges infrastrukturális háttérrel és ingatlanállománnyal, valamint annak további fejlesztése tervezett területekkel.

Településmarketing:

A meglévő infrastrukturális kapacitásokra épülve szükséges kiépíteni egy hatékonyan működő befektetés-ösztönzési rendszert. Alapproblémaként azonosítható a község gazdaságfejlesztését koordináló hatékonyan működő szervezeti háttér hiánya adja. A szükséges információk és

adattárak birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt hivatott biztosítani. Jelenleg Tiszatenyő nem folytatott aktív marketing tevékenységet, vagyis a befektetők felé történő kommunikáció, befektetők megkeresése nem történik meg. Szükséges egy olyan koncentrált marketing tevékenység permanens gyakorlása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a keresleti oldalnak.

Lakható település:

Tiszatenyő Község önkormányzati szférának célkitűzéseit az „*Lakható település*” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

Minőségi lakókörnyezet megteremtése:

Az épített környezethez kapcsolódó fejlesztések kiemelt célja a nyugodt, élhető és fenntartható életforma biztosítása. A község célja a fejlesztések további folytatása, a még felújításra szoruló épületek rendbetétele, energiaracionalizálása.

A község számos helyi jelentőségű épített értékekkel rendelkezik, fontos feladat azok folyamatos felülvizsgálata. A cél az, hogy a fizikai jellegű felújítások hozzájáruljanak az adott épület és az érintett városrész arculatához, funkcióinak megerősítéséhez, bővítéséhez.

A meglévő közparkok rekreációs célú bővítése és programokkal való megtöltése hozzájárul az egészséges életmód és a hasznos szabadidő eltöltéséhez.

A település közlekedési kapcsolatainak javítása, a településen belüli közlekedés minőségi fejlesztése, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, a szükséges parkolók kialakítása is jelen rész cél feladatai között található meg. A közlekedési infrastruktúra fejlesztés tekintetében két tényezőt kell megemlítenünk: egyrészt a külső, másrészt a belső elérhetőség kérdését. Tiszatenyő Községnek a külső közlekedési kapcsolatok alakítására nincs közvetlen hatása, de ettől függetlenül pontosan meghatározhatók azok a nagyobb országos vagy térségi hatókörű közlekedési fejlesztések, amelyek alapvetően hozzájárulnak a község jobb elérhetőségéhez, gazdasági és társadalmi fejlődéséhez. A települési közlekedés fejlesztése az útminőség javítására és a környezetbarát közlekedési megoldások elősegítésére irányul.

Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az állami tulajdonban és kezelésben lévő utak fejlesztésére. Fontos feladat a szilárd burkolattal még nem rendelkező utcák aszfaltozása, valamint járdahálózat kiépítése a község teljes területén. A közúthálózat mellett kiemelt hangsúlyt kell kapnia a kerékpárút-hálózat további fejlesztésének (a községen belül), mely lehetővé teszi a környezetbarát közlekedés minőségének javítását.

A levegőtisztaság védelme, zajvédelem, hulladékkezelés csapadékvíz elvezetés, kezelés biztosítása és fejlesztése szintén fontos elemei jelen rész célnak.

A településkép átfogó állagmegőrzése, fejlesztése nagy feladatot ró az Önkormányzatra, szükséges az önkormányzati tulajdonban lévő, méltatlan körülmények között lévő épületek megőrzése, fejlesztése, azok esetleges új funkcióinak megtalálása, tartalommal való feltöltése.

Környezet védelme:

A község fejlődése számára nélkülözhetetlen, hogy a viszonylag érintetlen, természetközeli állapotokat sikerülne fenntartani, és továbbjavítani. A védett táji környezetre alapozott ökoturizmus és természetjáró turizmus az idegenforgalom megerősödését jelentené. Ezáltal javulna a természeti állapot, felértékelődne a természeti környezet.

A környezet védelme így a zöldfelületek fejlesztésével (mikroklimatikus hatások biztosítása), a víz, a levegő, a talaj, a klíma és az élővilág védelmének erősítésével, a sziluett védelme, kilátásvédelem megvalósításával tervezett.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, adaptációs és mitigációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell ösztönözzék a társadalmakat.

A hulladékkezelés ügye (szelektív hulladékgyűjtő szigetek létesítése és a kapcsolódó begyűjtési rendszer kialakítása, míg hosszabb távon a begyűjtési rendszer fejlesztése, házhoz menő szelektív gyűjtés bevezetése) is kiemelten kezelendő.

Településrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme:

Tiszatenyőn a Megalapozó Vizsgálat 3. Helyzetelemző Munkarész 3.3.1. pontban megtörtént a településrészek lehatárolása, annak indoklása, rövid bemutatása.

A településközponti vegyes terület és a falusias lakóterületek területén a helyi közlekedési kapcsolatok kiépítettek, megfelelőek. A településen az intézmények viszonylag nagy területen helyezkednek. A település méretéből adódóan nem szükséges al-központ(ok) kijelölése.

Degredálódó, leszakadással fenyegetett településrészek, szegregált területek szerencsére nincsenek a településen.

A településen műemléki védettségű épület nincs. A helyi értékvédelem lehetőségét az Önkormányzat megteremtette a Településkép védelméről szóló Rendeletében.

Megújuló energiaforrások:

A stratégiai cél keretében a közszolgáltatást nyújtó intézmények energiahatékonyságának fokozása, épületgépészeti rendszerének energetikai célú korszerűsítése, a megújuló energiaforrások részarányának növelése jelenik meg. Az uniós célok és elvárások, s ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló források, és a környezet állapotával szemben erősödő általános társadalmi elvárások az energiagazdálkodást a fejlesztések fókuszába állítják. Az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás, a fenntarthatóság szempontjai, az energiatülszórás csökkentésére való törekvés érdekében Tiszatenyő Község tovább kívánja növelni az energiafelhasználásán belül a megújuló energia részarányát. A megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés elősegítése európai uniós és országos szinten is kiemelt jelentőséggel bír.

Gondoskodó település:

Tiszatenyő Község önkormányzati szférának célkitűzéseit az „*Gondoskodó település*” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

Egészséges társadalom:

A lakosság egészségi állapota alapvetően befolyásolja a humán erőforrások minőségét. Tiszatenyő előregedő társadalmi szerkezettel jellemezhető, és a jelenlegi demográfiai tendenciák alapján a jövőben egyre nagyobb szerep hárul majd az egészségügyi ellátórendszerre.

Kiemelten fontos terület ezen kívül a fiatalkorúak bűnmegelőzéséhez, valamint a hátrányos helyzetű csoportok védelméhez kapcsolódóan a prevenció és a családvédelem erősítése, szorosan kapcsolódva az egyházi és közösségi kezdeményezésekhez.

Cél a hatékony egészségügyi rendszerek, prevenció és rehabilitáció szélesítése; a prevenció és egészségmegőrző programok, szemléletformálási akciók fenntartása az egészségügyi szféra és civil szervezetek bevonásával. Kiemelten fontos a demográfiai folyamatok miatti idősek mellett a perifériára szorultak ellátásának, re-integrálásának segítése.

Kulturált és képzett társadalom:

Tiszatenyőn az óvodai ellátás és általános iskolai képzés biztosított. Középfokú képzés a környező városokban elérhető. A felsőfokú képzés legközelebb Szolnokon található.

Az óvodai ellátást tekintve alapvetően pozitívnak tekinthető az önkormányzat azon törekvése, hogy lehetővé tegye a szülők munkahelyre történő visszatérését, és az ennek érdekében megtett lépéseit.

Az általános iskolai köznevelés esetében sajnálatos ténynek tekinthető a tanulók számának a csökkenése, ami egyértelműen a demográfiai folyamatok eredménye.

A jövő kihívása, hogy a különböző feltételeknek és igényeknek megfelelően minden korosztály megtalálja a számára megfelelő módot kulturális életének kiteljesítésére. Az önkormányzat feladata, hogy ezeket az alternatívákat biztosítsa úgy, hogy vagy saját maga valósítja meg, vagy pl. civil szervezetekkel együttműködve, azoknak segédkezet nyújtva hívja életre azokat.

A gazdasági szerkezetváltás, a tudás alapú társadalom teremtette igények folyamatos megújulásra készítik a humán szféra szereplőit. A lakosság képzettségi szerkezetének gazdasági igényekhez igazítása Tiszatenyő Község versenyképességének egyik alappillére. A gyorsan változó gazdasági igényekhez igazodás az intézményrendszer minden elemére hatással van: a korai fejlesztési feladatoktól az általános- és középiskolai képzés készség- és képességfejlesztésén át a szakképzésig, az élethosszig tartó tanuláshoz.

A gazdaságfejlesztő fejlesztések humán erőforrás oldalát a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, minőségi képzés (közoktatás, szakképzés, valamint térítéses képzés) és a kutatás teremti meg. Ennek elengedhetetlen részét képezi az oktatásban résztvevők, a lakosság és elsősorban a fiatalok szemléletváltozása, az innováció társadalmi elterjesztése, valamint az ezt szolgáló infrastruktúra fejlesztése.

Alkonyatgazdaság kapacitásainak és minőségének fejlesztése:

A szociális ellátórendszer fejlesztése különösen a település elöregedő korszerkezete miatt válik hangsúlyossá, hiszen az ellátási formák igénybe vevőinek jelentős része az idősebb korosztályból kerül ki.

Az alkonygazdaság infrastrukturális feltételeinek minőségi fejlesztése, a kapacitás növelése elengedhetetlen.

Emellett a szépkorú lakosság társadalmi reintegrálása, az idősek bevonása, aktivitásuk fenntartása nemcsak a települési önkormányzat, hanem a helyi egyházak és civil szervezetek összehangolt szerepvállalásával biztosítható.

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A Megalapozó Vizsgálat 3.Helyzetelemző Munkarész 3.1.3. pontban kifejtésre került területi átsorolással járó tervezett fejlesztések és azok indoklása.

A területi sorolással nem járó fejlesztési célokat jelen koncepció 2.1 és 2.2 pontokban tárgyaltuk.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Tiszatenyő Község nem rendelkezik hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégiával, és nem is tervezi annak elkészítését a 314/2012.(XI.8.) Korm.R. 3.§.(2) bek. alapján.

A koncepció kidolgozásához, a tervezés első fázisában elkészült egy Megalapozó Vizsgálat (MV), amely a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelően – a 2011-es népszámlálás és a legfrissebb statisztikai adatok feldolgozásával - készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra

A főbb terület-felhasználási változások, fejlesztések az alábbiak:

A Megalapozó Vizsgálat 3.Helyzetelemző Munkarész 3.1.3. pontban kifejtésre került területi átsorolással járó tervezett fejlesztések és azok indoklása. A tervezett fejlesztési területek térképi ábrázolása a „*TM-1 Megváltozott besorolású területek*” tervlapon megtörtént.

Tiszatenyő Község Önkormányzata továbbá az alábbi, terület-felhasználási változásokkal nem járó fejlesztéseket tervezi megvalósítani: (Megalapozó Vizsgálat, 1.10.2.1. pont szerint)

- csapadékvíz elvezető rendszer építése
- további kerékpárutak építése
- temető korszerűsítése
- megújuló energiák hasznosítása
- utak, járdák építése
- sport infrastruktúra fejlesztése
- utcanév táblák cseréje
- utcai virágtartók visszaállítása

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A kulturális örökség védelmét a 2001. évi LXIV. törvény szabályozza. A törvény hatálya a régészeti örökségre, műemléki értékekre, kulturális javakra terjed ki. A művi értékeket is magába foglaló fejlesztések szabályozási kereteinek meghatározásánál, elsődleges szempont kell, legyen az adott érték védelme mellett a hasznosítására irányuló infrastrukturális beruházás szigorú kereteinek rögzítése egyedi jelleggel. Továbbá a közvetlen környezet illeszkedési elvét is, különös tekintettel lakó és gazdasági területek határvonalánál. A helyi építési szabályzatban a feltétel rendszerét ki kell dolgozni, figyelembe véve a fenntarthatóságot.

A településen műemléki védettségű épület, építmény nincs. A helyi értékvédelem lehetőségét az Önkormányzat megteremtette a Településkép védelméről szóló Rendeletében, de helyi védelem alá még nem került bevonásra semmi.

A természet védelemről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése alapján védett (exlege) területek: (Megalapozó Vizsgálat, 1.12.3.2. pont szerint)

Kunhalmok:

- Köves-halom EOV: 747569, 199787
- Mária-halom EOV: 748823, 199075
- Kerekegyházi-kettős-halom EOV: 749990, 198061
- Öcsödi-kettős-halom EOV: 752399, 199443

Térkép-tájképi szempontból kiemelt területek:

Fellelhető kunhalmok maradéka, mivel ezek nagyrésze is beszántásra került.

Védelemre javasolt egyedi tájértékek, tájjelleg szempontjából meghatározó természeti értékek:

- Sefcsik – (volt urasági) erdő

Jelen Településfejlesztési Konceptió megalapozásaként külön dokumentációban készült el az Örökségvédelmi Hatástanulmány.

4. A MEGVALÓSULÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Tiszatenyő Önkormányzata a koncepció megvalósítását a Tiszatenyő Projekt Bonyolító – Beruházást Szervező és Kivitelező Kft., valamint saját intézményrendszere segítségével, szükség esetén külsős szakértők bevonásával fogja elvégezni, és nyomon követni.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

Tiszatenyő Önkormányzata a koncepció megvalósulását, a változások nyomon követését a Pénzügyi és Ügyrendi Bizottságra bízta.